



Onthaal en inschrijvingen (basisonderwijs)

Inhoud

Inleiding.....	2
1 Ouders kiezen een school	3
1.1 Je imago en aanbod beïnvloedt de schoolkeuze van ouders.....	3
1.2 Je school en je aanbod bekend maken.....	4
2 Aanmelden en inschrijven.....	5
2.1 Aanmelden	5
2.2 Leerlingen inschrijven en het eerste onthaalgesprek.....	6
2.3 Anderstalige nieuwkomers inschrijven	7
2.4 Kinderen inschrijven die onvoldoende dagen naar de kleuterschool gingen.....	8
2.5 Leerlingen inschrijven met een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs of tot een individueel aangepast curriculum	8

“Katholieke dialogescholen verwelkomen gastvrij iedereen, van welke levensbeschouwelijke of religieuze achtergrond ook.”
(Engagementsverklaring van Katholiek Onderwijs Vlaanderen).

Inleiding

In deze bouwsteen willen we handvatten bieden voor al wie in de school invloed heeft op en meewerkt aan het inschrijvings- en onthaalbeleid.

Het recht op inschrijving is een wezenlijk onderdeel van het gelijke-onderwijskansenbeleid. Er zijn tal van regels rond uitgewerkt. Die regels bepalen mee het inschrijvingsbeleid van individuele scholen en van groepen scholen die hun aanmeldings- en inschrijvingsbeleid op elkaar afstemmen.

De regels moeten ertoe leiden dat zoveel mogelijk ouders hun kind kunnen inschrijven in de school van keuze. Dat is niet steeds mogelijk omwille van plaatsgebrek. Een aantal scholen die leerlingen moeten weigeren, laten de inschrijvingen voorafgaan door een aanmeldingsperiode. Dat is in heel wat scholen, steden en gemeenten het geval.

We gaan hier niet in op de regelgeving rond aanmelden en inschrijven. De regels daarvoor vind je terug in het [decreet basisonderwijs](#) en in de omzendbrief: [Inschrijvingsrecht en aanmeldingsprocedures in het basisonderwijs](#). Je vindt ook begeleidende nota's bij die regels op [onze website](#).

We gaan in deze bouwsteen in op hoe scholen via hun inschrijvingsbeleid meer gelijke onderwijskansen kunnen garanderen aan kinderen.

We hebben het over de schoolkeuze van ouders en over hoe je het proces beïnvloedt als school, over het eerste onthaalgesprek van leerlingen en ouders op school en over hoe je het aanmeldings-, inschrijvings- en onthaalgebeuren zo optimaal mogelijk kunt laten verlopen.



1 Ouders kiezen een school

Alle ouders willen een goede school voor hun kind. Hun keuzemotieven verschillen. Zo zijn er ouders die bewust kiezen voor een katholieke school. Anderen kiezen voor een school dichtbij of willen een goede voor- en naschoolse opvang en nog anderen vinden het belangrijk dat hun kind samen school kan lopen met de kinderen uit hun vriendenkring. Ouders zijn soms concurrenten van elkaar. Bijvoorbeeld als het gaat om een inschrijving in een school van keuze.

Sommige ouders hebben ondersteuning nodig bij hun schoolkeuze. Ouders van jonge kinderen krijgen bijvoorbeeld informatie van Kind & Gezin of vanuit het LOP of de gemeente. Ook www.onderwijs.vlaanderen geeft ouders tips voor het kiezen van een school.

Als basisschool ben je een bron van informatie voor leerlingen die overstappen naar het secundair onderwijs. Zeker ouders met een lage socio-economische status (SES) vertrouwen op de basisschool voor ondersteuning bij hun schoolkeuze.

In de bouwsteen [Onderwijsloopbaan](#) gaan we dieper in op de ondersteuning van leerlingen bij overgangen.



- [Brochures en filmpjes](http://www.kindengezin.be) (www.kindengezin.be);
- [Naar de kleuterklas](http://www.vlaanderen.be) (www.vlaanderen.be);
- [Transitie](http://www.vbjk.be) (www.vbjk.be);
- [Vind een school](http://www.vanbasisnaarsecundair.be) (www.vanbasisnaarsecundair.be);
- [Studie- en schoolkeuzeprocés](http://pro.vanbasisnaarsecundair.be) (pro.vanbasisnaarsecundair.be).

1.1 Je imago en aanbod beïnvloedt de schoolkeuze van ouders

Elke school heeft een imago. Dat imago bepaalt voor een deel welke ouders voor je school willen kiezen. Je imago heeft te maken met tal van elementen. Het gaat over je pedagogisch project, je aanbod maar ook over wat er over je school verteld wordt en over wat jij zelf over je school vertelt.

Je aanbod bepaalt welke ouders voor je school kiezen. Zo kiezen ouders die het belangrijk vinden dat hun jong kind nog een dutje kan doen, bewust voor een school waar dat mogelijk is. Scholen zonder voor- of naschoolse opvang of vakantieopvang zijn niet aantrekkelijk voor een gezin tweeverdieners zonder grootouders in de buurt en scholen met een uitgesproken zorgbeleid trekken een bepaald profiel van leerlingen aan. Zowel ouders met een hoge als ouders met een lage socio-economische status kunnen afgeschrikt zijn als ze weten dat je school veel leerlingen met een lage SES telt. Ze zijn bang dat de lat voor hun kinderen te laag zal liggen.

Sommige scholen zijn zich heel goed bewust van hun imago en voeren een profileringsbeleid. Andere zijn daar niet bewust mee bezig maar stellen soms een instroom van leerlingen met een nieuw profiel vast, of een uitstroom van bepaalde groepen leerlingen. Zo'n nieuwe instroom of uitstroom kan veel redenen hebben. Een verandering in de bevolking bijvoorbeeld zoals een instroom van kinderen met een migratieachtergrond of de bouw van een nieuwe woonwijk in de buurt van de school. Het kan echter ook het gevolg zijn van andere processen zoals witte vlucht.



Het is van belang dat scholen zich bewust worden van hun imago en er op een gepaste manier mee omgaan. Treur en rouw niet, maar ga na hoe je je imago kunt beïnvloeden. Durf uitkomen voor je diversiteit en toon je oogst. Leg de link met de traditie van je school, met de stichters, met het project van de katholieke dialogeschool. Toon waar je voor staat en buit je troeven uit. Voorkom wel 'windowdressing'.

Scholen kunnen ook bewust stappen zetten om ouders die ze nog niet bereiken, binnen de schoolmuren te krijgen. Bijvoorbeeld door samen te werken met initiatieven zoals [School in zicht](#) maar ook door goed na te gaan hoe ze communiceren met de buitenwereld. En dat via alle beschikbare media. Daarnaast kunnen scholen ook hun aanbod kritisch onder de loep nemen en bijsturen.

Verder aan de slag rond je imago en aanbod?

- Weet je wat de buurt over je school vertelt? Om daar zicht op te krijgen kun je een bevraging doen op een markttag, in een winkelstraat in de buurt van je school of in de buurtwinkel. Je kunt die bevraging zelf doen of uitbesteden.
- Leerlingen die je school verlaten tijdens hun schoolloopbaan, zijn een belangrijke bron van informatie. Waardoor kiezen hun ouders voor een andere school?
- Wat vertel jij en wat vertellen je collega's in de 'buitenwereld' over je school en het leerlingenpubliek?
- Toon je waar je voor staat? Hoe kom je naar buiten met 'je oogst'? Communiceer je over de resultaten die je school haalt op bijvoorbeeld gestandaardiseerde proeven?
- Heb je zicht op de sterktes en de werkpunten van je school? Je kunt die in kaart brengen aan de hand van de [12 P-mix](#), een model met 12 domeinen met alle denkbare middelen, strategieën en acties die voor een school van belang zijn. Beschrijf je aanbod, je sterktes en je werkpunten.



Volgend artikel kan je inspireren:

- [Communicatieles voor scholen: The Golden Circle](#) (www.klasse.be).
-

1.2 Je school en je aanbod bekend maken

Voor ouders is het zoeken van een school voor hun kind heel belangrijk. Het is belangrijk dat ouders een goed gevoel krijgen als ze je school bezoeken en je externe communicatiekanalen raadplegen. Zorg ervoor dat ouders weten wat je aanbod is en wat ze kunnen verwachten van de aanpak op je school.

Een belangrijk moment is de opendeurdag van je school. Ouders voelen de sfeer zodra ze jouw school binnenstappen. Het is het allereerste contact met je school. Vooroordelen van ouders over je school kunnen weggewerkt worden of worden op zo'n moment bevestigd.

Ga na hoe jij je school bekend maakt. Wat krijgen ouders te zien als ze informatie over je school opzoeken? Hoe zit je website in elkaar? Kunnen ouders daar de informatie vinden die ze nodig hebben om in te schrijven? En spreekt je externe communicatie alle ouders aan of is ze gericht op een specifieke groep? Ga er niet van uit dat ouders onderwijsprofessionals zijn en vermijd vakjargon.



Ga ook na hoe externen je school bekend maken of over scholen communiceren. Denk dan onder meer aan Kind & Gezin, het CLB, het Huis van het Kind, de gemeente en het Lokaal overlegplatform (LOP).

Werk samen met bredere initiatieven in je gemeente of scholengemeenschap die scholen bekend maken. Bijvoorbeeld [School in zicht](#). Zo leren ouders die je nu nog niet bereikt, ook jouw school kennen.

En geef ouders informatie over hoe ze op jouw school kunnen inschrijven. Moeten ze eerst aanmelden vooraleer ze kunnen inschrijven, leg dan goed uit welke stappen ze moeten zetten en welke timing ze moeten volgen.

Wil je er werk van maken om je school bekender te maken dan kun je bijvoorbeeld:

- een 'kritische vriend' inschakelen om al je communicatie door te lichten. Best geen onderwijsprofessional maar iemand die niet thuis is in het onderwijsjargon. Heb bij je communicatie aandacht voor kansengroepen.
- nagaan of je website toegankelijk is voor ouders en of ze er alle informatie kunnen vinden. Reflecteer ook op je beeldmateriaal op de website en houd de website up-to-date.
- de organisatie van je opendeurdagen doorlichten. Organiseer je een of meer opendeurdagen? Met meer opendeurdagen bereik je meer ouders.
- leraren, ouders en leerlingen ambassadeur maken van je school.
- mee afspraken maken over de communicatie rond aanmelden en inschrijven in je gemeente. Gemeenten communiceren via hun website, via digitale borden op straat, via krantjes ...



Volgende sites kunnen je inspireren:

- www.schoolinzicht.be;
 - vanbasisnaarsecundair.be;
 - School dichtbij (www.sint-niklaas.be);
 - Schoolkieswijzer (www.vlaanderen.be);
 - Pimp je schoolwebsite met deze checklist (www.klasse.be);
 - Ontwikkeling - naar school (www.kindengezin.be);
 - Voor het eerst naar school (www.onderwijs.vlaanderen.be).
-

2 Aanmelden en inschrijven

2.1 Aanmelden

Veel scholen werken met digitaal aanmelden. Ze doen dit omdat ze veel leerlingen moeten weigeren of omdat ze samen met de andere scholen uit hun gemeente alle leerlingen een plaats willen bieden. Scholen die aanmelden, moeten werken met het systeem van de dubbele contingentering. De vrije plaatsen worden daarvoor in twee porties verdeeld, een portie voor leerlingen met een lage socio-economische status, en een voor leerlingen met een hoge socio-economische status. Dat om ervoor te zorgen dat de geringe plaatsen op de betrokken scholen zo eerlijk mogelijk toegekend worden en dat ook ouders met lage SES kans maken om hun kind in te schrijven in de school van keuze. De dubbele contingentering is een middel om meer gelijke toegang tot scholen te garanderen.



Het is van belang om als individueel aanmeldende school, of als groep scholen die samen aanmelden, na te gaan hoe je ouders in het hele gebeuren ondersteunt en met wie je daarvoor kunt samenwerken. Heel wat scholen laten ouders digitaal aanmelden binnen de school en werken samen met socio-culturele instanties om het aanmeldingsgebeuren in goede banen te leiden.



Aandachts- punten

- De communicatie met ouders:
 - Hoe communiceer je met ouders?
 - Via welke kanalen?
 - Welke boodschap breng je?
 - Bereik je alle ouders?
- De samenwerking:
 - Met wie werk je samen?
 - Hoe communiceren jullie samen?
 - Welke organisaties zijn betrokken bij de communicatie?
 - Bereiken jullie alle betrokken ouders?
 - Welke inspanningen doen jullie daarvoor?
- De ondersteuning van ouders:
 - Kunnen ouders op scholen aanmelden?
 - Zijn andere organisaties betrokken bij de ondersteuning?
- Dysfuncties:
 - Welke afspraken worden gemaakt in de dysfunctiecommissie (de commissie die probeert om problemen die zich voordoen bij het aanmelden en inschrijven op te lossen)?

2.2 Leerlingen inschrijven en het eerste onthaalgesprek

In veel scholengemeenschappen en gemeenten ligt de periode waarin ouders hun kind kunnen komen inschrijven vast. Het inschrijvingsmoment is voor veel ouders niet het eerste contact met de school. Velen kwamen langs op een opendeurdag om de school te leren kennen. Het moment waarop de school de leerling effectief inschrijft, gaat veelal lang vooraf aan het moment waarop de leerling effectief in de school binnenstapt. Het inschrijvingsmoment is het eerste moment om aan een informele en een formele band te bouwen met de ouders. De inschrijving is de start van een jarenlange samenwerking.

Leerlingen zijn pas effectief ingeschreven als hun ouders zich akkoord verklaren met het pedagogisch project en het schoolreglement van de school. Op dat moment ontstaat er een juridische verbintenis tussen ouders en school. De ouders vertrouwen hun kind toe aan de school, de school engageert zich om goed onderwijs te bieden.

Het inschrijvingsmoment is meer dan een administratief afhandelen van allerlei formaliteiten zoals het invullen en ondertekenen van een aantal documenten of het opvragen van leerlingengegevens. Het is het moment om ouders op hun gemak te stellen en hen over hun kind te laten vertellen. Vraag hen waar hun kind dol op is, wat het graag leert, waar het graag mee speelt, of het nog slaapt 's middags, hoe het eet, of het in de opvang zal blijven enz. Het stelt ouders van jonge kinderen gerust te weten dat hun kind ook goed verzorgd zal worden. Dat geldt trouwens ook voor grotere kinderen.



Verken samen met de ouders het schoolreglement met de engagementen erin. Vertel waar je je als school toe engageert en hoe je graag met ouders wilt samenwerken en wat je van hen verwacht.

Praat over de ondersteuningsnoden en de wensen en maak een afspraak voor een verder gesprek erover. Handel daarna pas de formaliteiten af. De inschrijving van sommige kinderen vraagt extra aandacht. We hebben het onder meer over anderstalige nieuwkomers, over leerlingen voor het eerste leerjaar die onvoldoende dagen naar de kleuterschool gingen, over kinderen met een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs of tot een individueel aangepast curriculum, over kinderen met een gemotiveerd verslag, over kinderen die van school veranderen. We gaan daar verder op in. Praat ook over de thuissituatie bij de inschrijving. Wijs ouders erop dat ze beiden akkoord moeten zijn met de inschrijving en dat er geen inschrijving kan gebeuren als er geen eensgezindheid is over de schoolkeuze.

Voorzie tijd voor het inschrijvingsmoment en vorm de medewerkers die instaan voor de inschrijving. Ze moeten het vertrouwelijk gesprek kunnen voeren en weten welke documenten ze moeten en/of kunnen opvragen. Denk daarbij onder meer aan verslagen en attesten, nodige leerlingengegevens en gegevens over de thuissituatie. Inschrijvers moeten ook weten wanneer ze een leerling onder ontbindende voorwaarde moeten inschrijven en wanneer ze een leerling moeten weigeren. Schrijf je veel anderstalige leerlingen in dan kun je overwegen om tolken uit te nodigen voor de inschrijvingsdagen.



Lees meer over het bouwen van een warme relatie met ouders:

- [Ontwikkeling - zindelijkheid](http://www.kindengezin.be) (www.kindengezin.be);
 - [Plaspoot](http://www.vlaanderen.be) - (www.vlaanderen.be);
 - [Warm, welkom en wederkerig](http://www.vbjk.be) (www.vbjk.be).
-

2.3 Anderstalige nieuwkomers inschrijven

Basisscholen kunnen afspraken maken over het aantal anderstalige nieuwkomers dat ze zullen inschrijven. Die afspraken bepalen mee hoe het inschrijvingsgesprek zal verlopen. Het kan dat je de kinderen weigert en de ouders en hun kinderen begeleidt naar een andere school waar de kinderen wel ingeschreven kunnen worden. Je dient dat goed toe te lichten en de ouders goed te begeleiden naar de andere school. Ouders moeten ook informatie krijgen over hun recht om toch in de school ingeschreven te worden. Als je als school samen met andere scholen een taalbad organiseert in een andere school, dan schrijf je de leerling toch in, maar leg je uit dat de leerling voor een bepaalde periode in een andere school les zal krijgen. In de meeste gevallen worden de nieuwkomers gewoon in de school ingeschreven en volgen ze er ook les.

Heel wat anderstalige nieuwkomers zijn kinderen die op de vlucht zijn. Sommigen gingen nog nooit naar school, anderen zijn al gealfabetiseerd maar dan in een ander schrift. Veel van die leerlingen dragen een zware rugzak. Ze komen uit oorlogsgebied, zagen gruwelijke dingen, verlieten hun familie en vrienden. Soms kun je niet in het Nederlands communiceren.

Naast de gewone inschrijvingsformaliteiten probeer je ook om een breder zicht te krijgen op de kinderen. Dat kan deels al op het inschrijvingsmoment, maar het is aangewezen om een afspraak te maken voor een uitgebreid gesprek op een later tijdstip. Ga na of je dan best een tolk inschakelt.



[In het vademecum anderstalige nieuwkomers](#) vind je materiaal voor de intake. Ook kinderen zonder papieren hebben het recht om ingeschreven te worden. Hebben de kinderen geen papieren dan vraag je best nog een aantal [bijkomende gegevens](#) op.

2.4 Kinderen inschrijven die onvoldoende dagen naar de kleuterschool gingen

Er gelden striktere toelatingsvoorwaarden tot het lager onderwijs voor kinderen die geen 290 halve dagen daadwerkelijk naar de kleuterschool zijn geweest. Voor die kinderen moet niet alleen de klassenraad van het kleuteronderwijs een advies geven, maar ook de klassenraad van het lager onderwijs neemt een beslissing over de toelating tot het lager onderwijs indien het advies van de klassenraad van het kleuteronderwijs ongunstig was. Het is van belang dat je de ouders goed informeert en uitlegt hoe de procedure verloopt.

Meer informatie over de toelatingsvoorwaarden tot het lager onderwijs vind je op de PRO.-pagina [Overgang kleuter - lager](#).

2.5 Leerlingen inschrijven met een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs of tot een individueel aangepast curriculum

Leerlingen met een verslag worden steeds ingeschreven onder ontbindende voorwaarde. Vanaf dat moment start een periode van maximaal 60 kalenderdagen waarin de school samen met de ouders en het CLB afweegt of de aanpassingen die de leerling nodig heeft, redelijk zijn of niet. Is het besluit dat ze niet redelijk zijn, dan wordt de inschrijving ontbonden. Het is van belang dat je die procedure goed kent en kan uitleggen aan de ouders wat een inschrijving onder ontbindende voorwaarde betekent en hoe het afwegingsproces verloopt. Er wordt een afspraak gemaakt voor de start van het afwegingsproces.



Meer informatie vind je op de PRO.-pagina [Inschrijven onder ontbindende voorwaarde](#).

